

maa forbauses over, at han hidtil har kunnet maatte den Gjerning i det Omfang, hvori han har kunnet det. Det er tillige en bejædt Sag, at det er en Mand, der ingenlunde beriger sig selv, men som virker for Sagen. Her er jo forøvrigt kun Tale om et Laan til den Paagjældende; — jeg antager, at Manden er Johan Keller, thi skjøndt det ikke staar i Lovforslaget, ligger det i Motiverne. Staten har jo ydet denne Mand forskjellige Laan, og det skal man erkjende, at af de Laan, han har faaet hidtil, har han regelmæssig betalt Renter og Afdrag. Det er Mere, end man altid kan sige, at Private gjøre, naar de laane Penge af Staten; ja selv Kommunerne ville gjerne først have Laanene afdragsfrit, før tilsidt helt at skubbe dem tilside, om jeg saa maa udtrykke mig. Hvad der i dette Tilfælde undrer mig noget, er, at man med Hensyn til de forskjellige Laan, der ere tilstaaede den Paagjældende, ikke er gaaet frem efter de samme Principer. Ved Lov af 24de Mai 1879. blev, saavidt jeg erindrer, et Laan tilstaaet ham afdragsfrit i de første 10 Aar; her foreslaas 5 Aar, og efter Lovforslaget af 1880 skulle Afdragene begynde strax. Mulig sætter Manden ikke Pris paa at faae mere end 5 Aars Respit med Hensyn til Afdragene; men jeg vilde ikke have Noget imod, at man gav ham 10 Aars Respit ligesom ved det tidligere af mig nævnte Laan. Jeg er forvisset om, at denne Sag vil blive behandlet med Velvillie af dette Thing, saaledes som Sager af denne Art altid ere blevne behandlede. Naar man, som her, har en privat Kraft, der har kunnet udrette saa Meget, lad os saa bruge den, saalænge vi have den. Naar vi ikke have den mere, viser Lovforslaget jo hen til, at Forholdet kan forandres.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): Jeg tror, at det høie Thing vil kunne forstaa, at Lovforslaget er gaaet den Vej, som det er. Det er ikke for Diebliffet Tiden til at rejse det Principsspørgsmaal, om det er rigtigt eller ikke rigtigt, at saadanne Anstalter direkte overtages af Staten, eller at Staten kun yder Hjælp til dem. Vi ere jo engang inde paa en bestemt Vej, og den Vej bør man ikke forlade, efter at være kommen Halvveien af den. Vi ere inde paa den Vej, at det er Staten, der understøtter private Anstalter. Her er nu foreslaaet selvfølgelig ikke en endelig Afslutning af alle saadanne Anstalters Opførelse, men dog en endelig Afslutning af Systemet for saadanne Anstalter, og det er derfor ikke mere end naturligt, at Regjeringen foreslaar, at man vedbliver paa den Vej, men engang ved tidligere Love er kommen ind paa. Jeg

er ganske enig med det ærede Medlem, som først havde Ordet, i, at det er Regjeringens Pligt at bringe Lovens Bestemmelser til virkelig at faae en god og sikker Garanti for, at den Anstalt, der oprettes, bliver saa god, som det er muligt, og at den kommer til at opfylde de hygieiniske Fordringer, som man naturligt stiller. Lovforslaget giver jo ogsaa Anvisning derpaa, saa at jeg tror, at der ikke behøves mere, og Lovforslaget giver end yderligere Anvisning paa en Kontrol, som jeg tror, man maa sige savnedes i tidligere Love. Det ærede Medlem for Veile Aants 3die Valgtreds (T. Nielsen), der sidst havde Ordet, antydede, at han ikke vilde have Noget imod, at den paagjældende Privatmand — ganske vist er der tænkt paa Professor Keller — ikke forpligtedes til at betale Afdrag paa Laanet før om 10 Aar. Lovforslaget er affattet efter Vedkommendes eget Andragende, saa at jeg maa antage, at de Begjæringelser, der her foreslaas tilstaaet ham, ere tilstræffelige. Jeg tror nu iøvrigt ogsaa, at, Alt vel overveiet, er det det Bedste for en privat Mand, der opretter en saadan Anstalt, strax ogsaa at paatage sig at erlægge Afdrag. Naar det ærede Medlem spurgte, hvor Anstalten skulde ligge, har Ministeriet, som man vil se, forbeholdt sig nærmere at overveie denne Sag, men Antydningerne i Lovforslaget og dets Motiver om, hvor den bør ligge, ere jo tydelige nok. Det er foreløbig Ministeriets Mening, at den bør liggeovre i Sjælland, ikke umiddelbart ud til det frie Hav, men ved en Fjord og et eller andet Sted, hvor man kan faae billig Jord. Der er ganske vist Planer og Overslag, som allerede ere blevne sendte til Rigsdagen efter Opfordring i Landstthinget, men disse Planer og Overslag ere paa ingen Maade endelige, og de ere kun de Forslag, som den vedkommende Mand, Professor Keller, har stillet til Ministeriet, men paa ingen Maade nogen af Ministeriet approberet Plan. Det kan altsaa kun være en, jeg vil endog saa sige kun en svag Veiledning for Udvalget at se disse Tegninger. Just fordi det er en privat Mand, som skal bygge, maa det efter Sagens Natur overlades Administrationen endelig at approbere Tegningerne; det er umuligt at have dem fremlagte iforveien. Hvis vi selv skulde bygge, var jo Sagen ganske anderledes. Som Veiledning for det ærede Thing eller Udvalget staa imidlertid selvfølgelig Tegninger og Overslag til Raadighed. Garantien for den bevilgende Myndighed er jo den, at Summen er bestemt, og den, at der er indført og fastsat en bestemt Kontrol fra Administrationens Side. Hermed skal jeg anbefale Lovforslaget til det ærede Things Velvillie.